Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

18. lipnja 2026.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka – Uredba (EU) 2016/679 – Članci 77. i 79. – Pravna sredstva – Istodobno korištenje – Odnos između podnošenja pritužbe nacionalnom nadzornom tijelu i podnošenja sudskog pravnog lijeka – Opasnost od proturječnih odluka – Načelo djelotvorne sudske zaštite – Postupovna autonomija država članica – Načelo djelotvornosti – Načelo ekvivalentnosti”

U predmetu C-414/24,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud, Austrija), odlukom od 17. svibnja 2024., koju je Sud zaprimio 13. lipnja 2024., u postupku

Datenschutzbehörde,

Dr. G S

uz sudjelovanje:

Bundesministerin für Justiz,

D GmbH,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen, predsjednik vijeća, I. Ziemele (izvjestiteljica), A. Kumin, S. Gervasoni i M. Bošnjak, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Datenschutzbehörde, M. Schmidl i E. Wagner,

– za Dr. G S, S. Binder-Novak, *Rechtsanwältin*,

* Jezik postupka: njemački

– za D GmbH, S. Korab, *Rechtsanwalt*,

– za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll i C. Gabauer, u svojstvu agenata,

– za talijansku vladu, S. Fiorentino, u svojstvu agenta, uz asistenciju E. De Bonisa, *avvocato dello Stato*,

– za mađarsku vladu, Zs. Biró-Tóth i M. Z. Fehér, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, A. Bouchagiar, M. Heller i H. Kranenborg, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 4. rujna 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 77. i 79. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35., u daljnjem tekstu: OUZP).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Dr. G S-a i Datenschutzbehördea (Tijelo za zaštitu podataka, Austrija) (u daljnjem tekstu: DSB) u vezi s odbacivanjem, od strane tog tijela, pritužbe koju je Dr. G S podnio na temelju navodne povrede svojeg prava na zaštitu osobnih podataka koji se na njega odnose, uz obrazloženje da je zainteresirana osoba prethodno podnijela sudski pravni lijek s jednakim predmetom, o kojem je postupak pred sudom kojem je podnesen još u tijeku.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U skladu s uvodnim izjavama 10., 11., 129. i 141. OUZP-a:

„(10) Kako bi se osigurala postojana i visoka razina zaštite pojedinaca te uklonile prepreke protoku osobnih podataka unutar [Europske] unije, razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom takvih podataka trebala bi biti jednaka u svim državama članicama. U čitavoj Uniji trebalo bi osigurati postojanu i homogenu primjenu pravila za zaštitu temeljnih prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka. […]

(11) Djelotvorna zaštita osobnih podataka širom Unije zahtijeva jačanje i detaljno određivanje prava ispitanika i obveza onih koji obrađuju i određuju obradu osobnih podataka […].

[…]

(129) Kako bi se osiguralo dosljedno praćenje i provedba ove Uredbe u cijeloj Uniji, nadzorna tijela trebala bi u svakoj državi članici imati iste zadaće i stvarne ovlasti, među ostalim ovlasti za vođenje istrage, korektivne ovlasti i sankcije te ovlasti za davanje odobrenja i savjetodavne ovlasti, posebno u slučajevima pritužbi pojedinaca, te ne dovodeći u pitanje ovlasti tijelâ kaznenog progona u skladu s pravom države članice, za upozoravanje pravosudnih tijela na kršenja ove Uredbe i sudjelovanje u pravnim postupcima. Takve bi ovlasti također trebale obuhvaćati ovlast za izricanje privremenog ili konačnog ograničenja obrade, uključujući zabranu. Države članice mogu navesti druge zadaće u vezi sa zaštitom osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom. Ovlasti nadzornih tijela trebale bi se izvršavati u skladu s primjerenim postupovnim zaštitnim mjerama utvrđenima u pravu Unije i pravu države članice nepristrano, pošteno i u razumnom roku. Konkretno, svaka bi mjera trebala biti primjerena, nužna i proporcionalna s ciljem osiguranja sukladnosti s ovom Uredbom, uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, poštovanje prava svake osobe da se sasluša prije poduzimanja bilo koje pojedinačne mjere koja bi štetno utjecala na nju te izbjegavanje suvišnih troškova i prekomjernih neugodnosti za dotične osobe. Ovlasti za vođenje istrage u pogledu pristupa objektima trebale bi se izvršavati u skladu s posebnim zahtjevima postupovnog prava države članice, poput zahtjeva za dobivanje prethodnog sudskog ovlaštenja. Svaka pravno obvezujuća mjera nadzornog tijela trebala bi biti u pisanom obliku, biti jasna i jednoznačna, navoditi nadzorno tijelo koje je izdalo mjeru, datum izdavanja mjere, sadržavati potpis predsjednika ili člana nadzornog tijela kojeg je on ovlastio, navoditi razloge za tu mjeru i upućivati na pravo na učinkoviti pravni lijek. Time se ne bi trebali isključiti dodatni zahtjevi na temelju postupovnog prava države članice. Donošenje pravno obvezujuće odluke podrazumijeva da to može dovesti do sudskog preispitivanja u državi članici nadzornog tijela koje je donijelo određenu odluku.

[…]

(141) Svaki bi ispitanik trebao imati pravo podnijeti pritužbu jednom nadzornom tijelu, posebno u državi članici u kojoj ima uobičajeno boravište i imati pravo na učinkoviti pravni lijek u skladu s člankom 47. [Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)] ako ispitanik smatra da su prekršena njegova prava iz ove Uredbe ili ako nadzorno tijelo ne postupi po pritužbi, djelomično ili u potpunosti odbaci ili odbije pritužbu ili ne djeluje kada je takvo djelovanje nužno radi zaštite prava ispitanika. Nakon pritužbe trebalo bi provesti istragu, podložno sudskom preispitivanju, u onoj mjeri u kojoj je to određenom slučaju prikladno. Nadzorno bi tijelo trebalo u razumnom roku izvijestiti ispitanika o napretku i ishodu pritužbe. […]”

4 Članak 17. OUZP-a, naslovljen „Pravo na brisanje (‚pravo na zaborav’)”, u stavku 1. točki (d) predviđa:

„Ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi brisanje osobnih podataka koji se na njega odnose bez nepotrebnog odgađanja te voditelj obrade ima obvezu obrisati osobne podatke bez nepotrebnog odgađanja ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

[…]

(d) osobni podaci nezakonito su obrađeni”.

5 Poglavlje VI. OUZP-a, naslovljeno „Neovisna nadzorna tijela”, sadržava članke 51. do 59. te uredbe.

6 Članak 57. tog poglavlja, naslovljen „Zadaće”, u stavku 1. točki (f) propisuje kako slijedi:

„Ne dovodeći u pitanje ostale zadaće utvrđene u ovoj Uredbi, svako nadzorno tijelo na svom području:

[…]

(f) rješava pritužbe koje podnose ispitanik ili tijelo, organizacija ili udruženje u skladu s člankom 80. i istražuje u odgovarajućoj mjeri predmet pritužbe te podnositelja pritužbe u razumnom roku izvješćuje o napretku i ishodu istrage, posebno ako je potrebna daljnja istraga ili koordinacija s drugim nadzornim tijelom”.

7 Članak 58. OUZP-a, naslovljen „Ovlasti”, u stavku 2. propisuje:

„Svako nadzorno tijelo ima sve sljedeće korektivne ovlasti:

(a) izdavati upozorenja voditelju obrade ili izvršitelju obrade da bi namjeravani postupci obrade lako mogli prouzročiti kršenje odredaba ove Uredbe;

(b) izdavati službene opomene voditelju obrade ili izvršitelju obrade ako se postupcima obrade krše odredbe ove Uredbe;

(c) narediti voditelju obrade ili izvršitelju obrade da poštuje zahtjeve ispitanika za ostvarivanje njegovih prava u skladu s ovom Uredbom;

(d) narediti voditelju obrade ili izvršitelju obrade da postupke obrade uskladi s odredbama ove Uredbe, prema potrebi na točno određen način i u točno zadanom roku;

(e) narediti voditelju obrade da ispitanika obavijesti o povredi osobnih podataka;

(f) privremeno ili konačno ograničiti, među ostalim zabraniti, obradu;

(g) narediti ispravljanje ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade u skladu s člancima 16., 17. i 18. i izvješćivanje o takvim radnjama primatelja kojima su osobni podaci otkriveni u skladu s člankom 17. stavkom 2. i člankom 19.;

(h) povući certifikat ili certifikacijskom tijelu narediti da povuče certifikat izdan u skladu s člankom 42. i 43., ili certifikacijskom tijelu narediti da ne iza certifikat ako nisu ispunjeni zahtjevi za certificiranje ili ako oni više nisu ispunjeni;

(i) izreći upravnu novčanu kaznu u skladu s člankom 83. uz mjere, ili umjesto mjera koje se navode u ovom stavku, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja;

(j) narediti suspenziju protoka podataka primatelju u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji.”

8 Poglavlje VIII. OUZP-a, naslovljeno „Pravna sredstva, odgovornost i sankcije”, sadržava članke 77. do 84. te uredbe.

9 Člankom 77. OUZP-a, naslovljenim „Pravo na pritužbu nadzornom tijelu”, propisano je:

„1. Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili sudski pravni lijek, svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu, osobito u državi članici u kojoj ima uobičajeno boravište, u kojoj je njegovo radno mjesto ili mjesto navodnog kršenja, ako ispitanik smatra da obrada osobnih podataka koja se odnosi na njega krši ovu Uredbu.

2. Nadzorno tijelo kojem je podnesena pritužba obavješćuje podnositelja pritužbe o napretku i ishodu pritužbe, među ostalim o mogućnosti sudskog pravnog lijeka na temelju članka 78.”

10 Članak 78. OUZP-a, naslovljen „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv nadzornog tijela”, u stavcima 1. i 2. određuje:

„1. Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek, svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nekog nadzornog tijela koja se na nju odnosi.

2. Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek svaki ispitanik ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek ako nadzorno tijelo nadležno na temelju članaka 55. i 56. ne riješi pritužbu ili ne izvijesti ispitanika u roku od tri mjeseca o napretku ili ishodu pritužbe podnesene na temelju članka 77.”

11 Članak 79. OUZP-a, naslovljen „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade”, propisuje:

„1. Ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu na temelju članka 77., ispitanik ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek ako smatra da su mu zbog obrade njegovih osobnih podataka protivno ovoj Uredbi prekršena njegova prava iz ove Uredbe.

2. Postupci protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade vode se pred sudovima države članice u kojoj voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan. Osim toga, takvi se postupci mogu voditi pred sudovima države članice u kojoj ispitanik ima uobičajeno boravište, osim ako je voditelj obrade ili izvršitelj obrade tijelo javne vlasti neke države članice koje djeluje izvršavajući svoje javne ovlasti.”

12 U članku 81. OUZP-a, naslovljenom „Suspenzija postupka”, u stavcima 2. i 3. navodi se:

„2. Ako je postupak u vezi s istim predmetom u smislu procesuiranja od istog voditelja obrade ili izvršitelja obrade u tijeku na sudu u drugoj državi članici, svi nadležni sudovi osim suda pred kojim je prvo pokrenut postupak mogu suspendirati svoj postupak.

3. Ako se vodi prvostupanjski postupak, svi sudovi osim suda pred kojim je prvo pokrenut postupak mogu također na zahtjev jedne od stranaka odbiti nadležnost, ako je sud pred kojim je prvo pokrenut postupak nadležan za odlučivanje u predmetnom postupku i ako njegovo pravo dopušta spajanje predmeta.”

Austrijsko pravo

13 Članak 94. stavak 1. Bundes-Verfassungsgesetza (Savezni ustavni zakon), ponovno objavljenog 2. siječnja 1930. (BGB1. 1/1930), u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnom postupku, propisuje:

„Pravosuđe je u svim stupnjevima neovisno o upravi.

[…]”

14 Članak 24. Bundesgesetza zum Schutz natürlicher Personen bei der Verarbeitung personenbezogener Daten (Datenschutzgesetz – DSG) [Savezni zakon o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka (Zakon o zaštiti podataka – DSG)] od 17. kolovoza 1999. (BGBl. I, 165/1999), u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnom postupku, naslovljen „Pritužbe upućene tijelu za zaštitu podataka”, u stavcima 1. i 4. propisuje:

„(1) Svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu tijelu za zaštitu podataka ako smatra da obrada osobnih podataka koji se na njega odnose krši OUZP-a ili članak 1. odnosno članak 2. prvog glavnog dijela.

[…]

(4) Pravo na rješavanje pritužbe prestaje ako je podnositelj pritužbe ne podnese u roku od godinu dana od saznanja za događaj kojim je nanesena šteta, a u svakom slučaju, najkasnije u roku od tri godine od trenutka kad je događaj navodno nastupio. Nepravodobne pritužbe se odbacuju. […]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

15 Dana 3. srpnja 2017. Dr. G S podnio je društvu D, upravitelju platforme za traženje liječnika koja trećim stranama omogućuje da ocijene liječnike i podijele svoja iskustva s njima, zahtjev za brisanje određenih osobnih podataka koji se na njega odnose, pozivajući se na pravnu situaciju koja je postojala prije stupanja na snagu OUZP-a. Društvo D odbilo je taj zahtjev za brisanje 10. srpnja 2017.

16 Nakon što je njegov zahtjev odbijen, Dr. G S podnio je u studenome 2017. građanskom sudu tužbu protiv tog društva, pozivajući se, među ostalim, na povredu prava na zaštitu osobnih podataka i zahtijevajući brisanje objavljenih podataka koji se na njega odnose. Zatražio je osim toga da se tom društvu naloži da prestane s bilo kakvom daljnjom obradom tih podataka.

17 Dana 22. lipnja 2018., nakon stupanja na snagu OUZP-a, Dr. G S ponovno je društvu D podnio zahtjev kojim je od njega zahtijevao brisanje osobnih podataka koji se odnose na njega, a bili su objavljeni na platformi kojom to društvo upravlja. Taj je zahtjev također odbijen dopisom od 6. srpnja 2018.

18 U tim je okolnostima Dr. G S 26. srpnja 2018. DSB-u podnio pritužbu na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a u kojoj se osobito pozvao na članak 17. te uredbe kojim je utvrđeno pravo na brisanje. Tom je pritužbom od DSB-a zatražio da utvrdi da je došlo do povrede njegova prava na zaštitu osobnih podataka, da naloži društvu D brisanje svih osobnih podataka koji se na njega odnose, a nalaze se na njegovoj platformi, te da prestane s bilo kakvom daljnjom obradom tih podataka.

19 Odlukom od 4. siječnja 2019. DSB je odbacio tu pritužbu uz obrazloženje da ona i građanski postupak pokrenut u studenome 2017., kako se spominje u točki 16. ove presude, imaju isti predmet, a to je brisanje osobnih podataka koji se odnose na Dr. G S-a, kako su objavljeni na navedenoj platformi.

20 U tom je pogledu DSB smatrao da je istodobno ili uzastopno vođenje postupka pred nadzornim tijelom i sudskog postupka, promatrano sa sustavnog gledišta, protivno mehanizmu pravne zaštite uspostavljenom OUZP-om. Tvrdi da nadzorno tijelo u takvoj situaciji treba odlučiti o pitanju koje je jednako onome podnesenom građanskom sudu. Međutim, nije moguće dopustiti istodobno korištenje pravom na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu i onim na podnošenje sudskog pravnog lijeka kad oboje imaju isti predmet.

21 Dr. G S osporavao je DSB-ovu odluku od 4. siječnja 2019. pred Bundesverwaltungsgerichtom (Savezni upravni sud, Austrija), koji je presudom od 4. prosinca 2020. odbio njegovu tužbu u trenutku kad još nije postala pravomoćna presuda koju je građanski sud donio 23. srpnja 2020., a kojom je odbijen zahtjev Dr. G S-a.

22 Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) je u tom pogledu smatrao da je OUZP-om namjerno uspostavljen dvostruki sustav pravne zaštite. Podsjetio je na to da nacionalne odredbe koje se protive OUZP-u treba izuzeti iz primjene, s obzirom na njegovu izravnu primjenjivost. Stoga se pritužba koju je Dr. G S podnio na temelju članka 77. stavka 1. navedene uredbe nije mogla odbaciti zbog razloga koje je naveo DSB, tako da, suprotno tomu, treba potvrditi načelnu nadležnost tog nadzornog tijela za odlučivanje o toj pritužbi.

23 U tim okolnostima, taj je sud tu pritužbu međutim smatrao nepravodobnom jer nije bila podnesena u skladu s prekluzivnim rokom od godinu dana, predviđenim člankom 24. stavkom 4. Zakona o zaštiti podataka, u verziji koja se primjenjuje na činjenice glavnog postupka. Budući da nepravodobno podnošenje pritužbe na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a podrazumijeva i njezino odbacivanje, pritužba Dr. G S-a s pravom je odbačena.

24 Potom su i DSB i Dr. G S, nakon što je Verfassungsgerichtshof (Ustavni sud, Austrija) odbio ispitati njegovu tužbu, protiv presude Bundesverwaltungsgerichta (Savezni upravni sud) podnijeli reviziju Verwaltungsgerichtshofu (Visoki upravni sud, Austrija), a riječ je o sudu koji je uputio zahtjev.

25 Taj se sud ne slaže s ocjenom Bundesverwaltungsgerichta (Savezni upravni sud) koji je pritužbu Dr. G S-a smatrao nepravodobnom. On međutim namjerava ispitati može li se odbacivanje te pritužbe zakonito utemeljiti na drugim razlozima. Nakon što je podsjetio na sudsku praksu iz presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2) i od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpis dugova) (C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958), taj se sud među ostalim pita o razlogu koji je istaknuo DSB, a koji se temelji na postojanju sudskog pravnog lijeka o kojem je odlučivanje još u tijeku, a čiji je predmet jednak onomu iz navedene pritužbe. U tom pogledu ističe da je u članku 94. stavku 1. Saveznog ustavnog zakona, u verziji koja se primjenjuje na činjenice iz glavnog postupka, propisano da je pravosuđe u svim stupnjevima neovisno o upravi. Prema navodima suda koji je uputio zahtjev, tom se odredbom utvrđuje načelo diobe između pravosuđa i uprave, što podrazumijeva da predmet u svrhu njegova rješavanja treba u potpunosti dodijeliti sudovima ili upravnim tijelima. Stoga se navedenoj odredbi protivi to da sudovi i upravna tijela istodobno ili uzastopno odlučuju o istom sporu.

26 U tom kontekstu, taj sud dvoji o tome može li se pritužba koja je nadzornom tijelu podnesena na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a odbaciti zato što je prethodno bio podnesen učinkoviti sudski pravni lijek u smislu članka 79. te uredbe s jednakim predmetom i zato što je postupak koji se na njega odnosi još uvijek u tijeku pred sudom pred kojim se vodi.

27 U tom pogledu, kako bi se izbjeglo postojanje proturječnih odluka, sud koji je uputio zahtjev sklon je smatrati da bi se na temelju mehanizma predviđenog člankom 81. stavcima 2. i 3. OUZP-a moglo priznati da je, kada je u tijeku spor pred građanskim sudovima i upravnim tijelima, tijelo pred kojim je kao drugim pokrenut postupak dužno odbaciti zahtjev zainteresirane osobe zbog načela prvenstva.

28 Međutim, u slučaju kad je pritužba podnesena na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a odbačena samo zbog toga što je u tijeku postupak povodom sudskog pravnog lijeka, dodaje da u trenutku tog odbacivanja još ne postoji meritorna odluka o navodnoj povredi zaštite osobnih podataka, tako da još nije nastala opasnost od proturječnih odluka.

29 Na temelju prethodno navedenog postavlja se pitanje treba li razlikovati slučaj u kojem je u tijeku postupak povodom sudskog pravnog lijeka od slučaja u kojem je već donesena meritorna odluka, čak i ako još nije pravomoćna.

30 U tim je okolnostima Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članke 77. i 79. [OUZP-a] s obzirom na razmatranja Suda u presudama od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2) i od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpust dugova) (C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958), tumačiti na način da mogućnost predviđena nacionalnim pravom, da se pritužba koja je nadzornom tijelu podnesena u skladu s člankom 77. [te uredbe] odbaci zbog već prethodno podnesenog sudskog pravnog lijeka u skladu s člankom 79. navedene [uredbe] u istom predmetu i zbog okolnosti da je postupak povodom tog pravnog lijeka još u tijeku pred dotičnim sudom, predstavlja dopušteni način uređenja odnosa između tih pravnih sredstava (u smislu navedene sudske prakse Suda)?

2. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, treba li [članke 77. i 79. OUZP-a, s obzirom na razmatranja Suda u presudama od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2) te od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpust dugova) (C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958), tumačiti na način] da mogućnost predviđena nacionalnim pravom da se pritužba koja je nadzornom tijelu podnesena u skladu s člankom 77. OUZP-a odbaci zbog okolnosti da je u postupku povodom sudskog pravnog lijeka u skladu s člankom 79. [te uredbe] pokrenutom u istom predmetu već donesena meritorna odluka (iako ona još nije pravomoćna) predstavlja dopušteni način uređenja odnosa između tih pravnih sredstava (u smislu navedene sudske prakse Suda)?”

O prethodnim pitanjima

31 Svojim dvama pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 77. stavak 1. i članak 79. stavak 1. OUZP-a tumačiti na način da im se protivi mogućnost nadzornog tijela da odbaci pritužbu koja mu je podnesena na temelju tog članka 77. stavka 1.,

samo zato što je prethodno u skladu s tim člankom 79. stavkom 1. već podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom, iako odluka donesena u postupku povodom njega još nije postala pravomoćna.

32 Uvodno valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pri tumačenju odredbe prava Unije u obzir treba uzeti ne samo njezin tekst nego i njezin kontekst te ciljeve propisa kojeg je dio (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 32.).

33 Najprije je potrebno istaknuti da su članci 77. i 79. OUZP-a dio poglavlja VIII. te uredbe, koje uređuje, među ostalim, pravna sredstva koja omogućuju zaštitu prava ispitanika kada su osobni podaci koji se na njega odnose predmet obrade koja je navodno u suprotnosti s odredbama navedene uredbe. Zaštitu tih prava stoga među ostalim može izravno zahtijevati ispitanik, u skladu s člancima 77. do 79. te uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 47. i navedenu sudsku praksu).

34 U tom pogledu, kad je riječ o tekstu tih članaka 77. do 79., najprije valja podsjetiti na to da je u članku 77. stavku 1. OUZP-a propisano da svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu nadzornom tijelu ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili sudski pravni lijek. Nadalje, u skladu s člankom 78. stavkom 1. te uredbe, svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nekog nadzornog tijela koja se na nju odnosi, ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek. Naposljetku, člankom 79. stavkom 1. navedene uredbe ispitaniku se jamči pravo na učinkoviti sudski pravni lijek, ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu na temelju članka 77. stavka 1. te uredbe (presuda od 4. listopada 2024., Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, t. 48. i navedena sudska praksa).

35 Sud je već presudio da te odredbe OUZP-a pružaju različita pravna sredstva osobama koje se pozivaju na povredu te uredbe, pri čemu se podrazumijeva da se svako od tih pravnih sredstava mora moći koristiti „ne dovodeći u pitanje” ostala (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 34.).

36 Iz toga proizlazi, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 46. svojeg mišljenja, da se OUZP-om ne predviđa prioritetna ili isključiva nadležnost niti se uvodi ikakvo pravilo prvenstva ocjene koju provodi navedeno tijelo ili navedeni sud u pogledu postojanja povrede prava dodijeljenih tom uredbom. Naime, Sud je već presudio da se pravni lijek predviđen člankom 78. stavkom 1. te uredbe, čiji je predmet ispitivanje zakonitosti odluke nadzornog tijela donesene na temelju članka 77. navedene uredbe, i onaj iz njezina članka 79. stavka 1. mogu također podnijeti istodobno i neovisno (vidjeti u tom smislu presudu od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 35.).

37 Kao drugo, kad je riječ o kontekstu navedenih odredbi OUZP-a, valja podsjetiti na to da je na temelju članka 57. stavka 1. točke (f) te uredbe svako nadzorno tijelo dužno, na svojem području, rješavati pritužbe koje u skladu s člankom 77. stavkom 1. navedene uredbe može podnijeti svaka osoba kad smatra da obrada osobnih podataka koji se odnose na nju predstavlja povredu te uredbe, ispitati njihov predmet u mjeri u kojoj je to potrebno te podnositelja pritužbe u razumnom roku izvijestiti o napretku i ishodu istrage. Nadzorno tijelo mora postupati s takvom pritužbom uz svu dužnu pažnju (presuda od 26. rujna 2024., Land Hessen (Obveza djelovanja

tijela za zaštitu podataka), C-768/21, EU:C:2024:785, t. 32. i navedena sudska praksa). Kao što to potvrđuje uvodna izjava 129. OUZP-a, to tijelo stoga igra važnu ulogu u sustavu zaštite osobnih podataka, koja doprinosi dosljednoj uporabi dotične uredbe u državama članicama.

38 Kao treće, to je kontekstualno tumačenje potkrijepljeno ciljevima koji se žele postići OUZP-om. U tom pogledu, valja istaknuti da je odabir zakonodavca Unije, da ispitanicima na koje se odnosi obrada osobnih podataka da mogućnost da se istodobno i neovisno koriste pravnim sredstvima predviđenima člankom 77. stavkom 1. i člankom 79. stavkom 1. te uredbe, u skladu s ciljem koji se želi postići navedenom uredbom, a koji se sastoji, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 10., od osiguranja visoke razine zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u Uniji. U uvodnoj izjavi 11. te uredbe navodi se, osim toga, da djelotvorna zaštita tih podataka zahtijeva jačanje i detaljno određivanje prava ispitanika.

39 Sud je već presudio da stavljanje na raspolaganje više pravnih sredstava jača cilj naveden u uvodnoj izjavi 141. OUZP-a da se svakom ispitaniku koji smatra da su mu prava koja proizlaze iz te uredbe prekršena omogući pravo na učinkoviti pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 44.).

40 Sud je također naglasio da je izbor zakonodavca Unije da ispitanicima prepusti mogućnost istodobnog i neovisnog korištenja pravnih sredstava, s jedne strane, člankom 77. stavkom 1. i člankom 78. stavkom 1. OUZP-a i, s druge strane, člankom 79. stavkom 1. te uredbe, dio cilja navedene uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 42.).

41 S obzirom na to, u nedostatku propisa Unije u tom pogledu, svaka je država članica dužna, u skladu s načelom postupovne autonomije država članica, urediti pravila upravnih i sudskih postupaka koja trebaju osigurati zaštitu prava koja osobe uživaju na temelju prava Unije (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 45.).

42 Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da na temelju nacionalnih postupovnih odredbi utvrdi na koji način treba primijeniti pravna sredstva predviđena člancima 77. do 79. OUZP-a (vidjeti u tom smislu presudu od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 46.).

43 Konkretno, pravila provedbe istodobnih i neovisnih pravnih sredstava ne smiju dovesti u pitanje koristan učinak i djelotvornu zaštitu prava zajamčenih tom uredbom (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 47.).

44 U tom pogledu, ta pravila ne smiju biti nepovoljnija od onih koja se odnose na slična pravna sredstva predviđena za zaštitu prava koja proizlaze iz unutarnjeg pravnog poretka (načelo ekvivalentnosti) niti biti uređena na takav način da u praksi učine gotovo nemogućim ili pretjerano teškim izvršavanje prava predviđenog pravnim poretkom Unije (načelo djelotvornosti) (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 48.).

45 U tom kontekstu, Sud je naglasio da države članice pri utvrđivanju postupovnih pravila za pravna sredstva čiji je cilj osigurati zaštitu prava dodijeljenih OUZP-om moraju osigurati poštovanje prava na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje sadržanog u članku 47. Povelje, koje predstavlja potvrdu načela djelotvorne sudske zaštite (presuda od 12. siječnja 2023., Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, t. 50.).

46 U konkretnom slučaju, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da se sustavu pravnih sredstava predviđenom austrijskim pravom protivi to da sudovi i upravna tijela istodobno ili uzastopno odlučuju o istom sporu. U tim okolnostima postavlja se pitanje može li se pritužba koja je nadzornom tijelu podnesena na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a odbaciti samo zato što je prethodno, na temelju članka 79. te uredbe, već bio podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom i zato što je s njime povezani postupak još uvijek u tijeku.

47 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, takav odnos između pravnih sredstava pridonosi izbjegavanju donošenja proturječnih odluka u odnosu na isti zahtjev. Međutim, naglašava da, kada DSB odbaci pritužbu podnesenu na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a zbog toga što je u tijeku odlučivanje o sudskom pravnom lijeku, podnesenom u skladu s člankom 79. stavkom 1. te uredbe pred sudom kojem je podnesen, to tijelo ne može biti sigurno u to da će u okviru tog postupka stvarno biti donesena meritorna odluka. To bi osobito bio slučaj ako bi taj pravni lijek bio odbačen kao nedopuštena, bez odlučivanja o meritumu.

48 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je, kao što je to navedeno u točki 37. ove presude, na temelju članka 57. stavka 1. točke (f) OUZP-a, svako nadzorno tijelo dužno, na svojem području, rješavati pritužbe koje u skladu s člankom 77. stavkom 1. te uredbe može podnijeti svaka osoba kad smatra da obrada osobnih podataka koji se odnose na nju predstavlja povredu navedene uredbe te ispitati njihov predmet u mjeri u kojoj je to potrebno. Nadzorno tijelo mora postupati s takvom pritužbom uz svu dužnu pažnju (presuda od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpis dugova), C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958, t. 56. i navedena sudska praksa).

49 U okviru te obrade to tijelo raspolaže, kada je riječ o korektivnim mjerama navedenima u članku 58. stavku 2. OUZP-a, širokom marginom prosudbe u vezi s izborom prikladnih i nužnih sredstava (presuda od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpis dugova), C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958, t. 68. i navedena sudska praksa).

50 U tom pogledu Sud je presudio da je postupak pritužbe, koji nije sličan postupku peticije, zamišljen kao mehanizam kojim se mogu učinkovito zaštititi prava i interesi ispitanika (presuda od 7. prosinca 2023., SCHUFA Holding (Otpis dugova), C-26/22 i C-64/22, EU:C:2023:958, t. 58.).

51 Naime, nadzorno tijelo dužno je intervenirati kad je donošenje jedne ili više korektivnih mjera predviđenih člankom 58. stavkom 2. OUZP-a prikladno, nužno i proporcionalno kako bi se ispravio utvrđeni nedostatak i zajamčilo puno poštovanje te uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 30. travnja 2025., Inspektorat kam Visshia sadeben savet, C-313/23, C-316/23 i C-332/23, EU:C:2025:303, t. 132.).

52 Točno je da ta obveza intervencije zahtijeva da nadzorno tijelo, kada mu je podnesena pritužba na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a i kada zna za postojanje sudskog postupka pokrenutog na temelju članka 79. stavka 1. te uredbe s jednakim predmetom, u okviru ispitivanja te pritužbe na odgovarajući način uzme u obzir odluku kojom se pravomoćno okončava taj postupak.

53 Međutim, toj bi se obvezi protivilo to da se ispitaniku na kojeg se odnosi obrada osobnih podataka oduzme mogućnost korištenja takvim zaštitnim mehanizmom omogućavanjem nadzornom tijelu da odbaci njegovu pritužbu samo zato što je u skladu s člankom 79. stavkom 1. OUZP-a prethodno bio podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom, iako odluka donesena u okviru tog postupka još nije postala pravomoćna.

54 U tom kontekstu, što se tiče opasnosti od donošenja proturječnih odluka u odnosu na istu obradu osobnih podataka unutar iste države članice, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 55. i 56. svojeg mišljenja, ta bi država članica mogla, u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, primjerice predvidjeti uspostavljanje mehanizma suspenzije na temelju kojeg bi nadzorno tijelo kojem je podnesena pritužba na temelju članka 77. stavka 1. OUZP-a imalo mogućnost ili bilo dužno suspendirati postupak koji je pred njime u tijeku, ako je u skladu s člankom 79. stavkom 1. te uredbe prethodno bio podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom. Takva bi suspenzija mogla biti na snazi sve do donošenja prve presude donesene u okviru tog postupka i, ako je to slučaj, u slučaju podnošenja pravnog lijeka protiv te presude, do donošenja sudske odluke kojom se pravomoćno okončava dotični spor.

55 U tom pogledu, valja istaknuti da je eventualna suspenzija ispitivanja pritužbe koja je na temelju članka 77. stavka 1. navedene uredbe podnesena nadzornom tijelu do donošenja sudske odluke u skladu i sa zahtjevom da se osigura pravo na djelotvoran pravni lijek te sa zahtjevom djelotvorne zaštite prava zajamčenih OUZP-om i izbjegavanja donošenja proturječnih odluka koje mogu ugroziti pravnu sigurnost.

56 Suprotno tomu, kada nadzorno tijelo odbaci pritužbu samo zato što je u tijeku odlučivanje o sudskom pravnom lijeku, podnesenom na temelju članka 79. stavka 1. te uredbe, to tijelo, s jedne strane, kao što je to navedeno u točki 47. ove presude, ne može biti sigurno da će u okviru tog postupka stvarno biti donesena meritorna odluka. S druge strane, podnošenje nove pritužbe može postati nemoguće u slučaju da ga nacionalno pravo uvjetuje podnošenjem u dopuštenom roku, kao što je to ovdje slučaj, i ako je taj rok već protekao. Stoga nije moguće isključiti mogućnost da se ispitanik na kojeg se odnosi obrada osobnih podataka nađe lišen prava na bilo kakvu djelotvornu zaštitu ako je njegov sudski pravni lijek odbačen zbog postupovnog razloga, a da pritom nije odlučeno o meritumu, ili ako želi povući svoj sudski pravni lijek.

57 Prema tome, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 57. svojeg mišljenja, odbacivanje pritužbe podnesene nadzornom tijelu u situaciji poput one u glavnom postupku protivno je načelu djelotvornosti jer se tim načinom odnosa između pravnih sredstava može dovesti u pitanje djelotvorna zaštita prava zajamčenih OUZP-om.

58 Iz toga slijedi da je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri može li se odredbama nacionalnog prava o kojima je riječ u glavnom postupku osigurati djelotvorna zaštita prava zajamčenih OUZP-om, osobito u pogledu odnosa između istodobnih i neovisnih pravnih sredstava koja su dostupna ispitanicima na koje se odnosi obrada osobnih podataka.

59 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo i drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 77. stavak 1. i članak 79. stavak 1. OUZP-a treba tumačiti na način da im se protivi mogućnost nadzornog tijela da odbaci pritužbu koja mu je podnesena na temelju tog članka 77. stavka 1. samo zato što je prethodno u skladu s tim člankom 79. stavkom 1. već podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom, iako odluka donesena u postupku povodom njega još nije postala pravomoćna.

Troškovi

60 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 77. stavak 1. i članak 79. stavak 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)

treba tumačiti na način da im se:

protivi mogućnost nadzornog tijela da odbaci pritužbu koja mu je podnesena na temelju tog članka 77. stavka 1. samo zato što je prethodno u skladu s tim člankom 79. stavkom 1. već podnesen sudski pravni lijek s jednakim predmetom, iako odluka donesena u postupku povodom njega još nije postala pravomoćna.

Potpisi